

■ Ταπείνωση καὶ Δόξα

Τὰ Θεοφάνια*

Εὐκαιρία ἀνανεώσεως τοῦ Βαπτίσματός μας

Τὰ Ἅγια Θεοφάνια εἶναι ἡ πρώτη δημόσια ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὴ Γέννησή Του στὴν Βηθλεέμ, ὁ Κύριός μας εἶχε ἀποκαλυφθεῖ σὲ μερικοὺς *προνομιούχους*.

Σήμερα ὅμως, ὅλοι ὅσοι περικύκλωναν τὸν Ἰωάννη, δηλαδή οἱ μαθητές του, καὶ ὅλο τὸ πλῆθος ποὺ εἶχε κατεβεῖ στὴν ὄχθη τοῦ Ἰορδάνη, γίνονται μάρτυρες μᾶς πολὺ ἐπισημότερης *φανέρωσης* τοῦ Ἰησοῦ.

Σὲ τί συνίσταται αὐτὴ ἡ *φανέρωση*;...

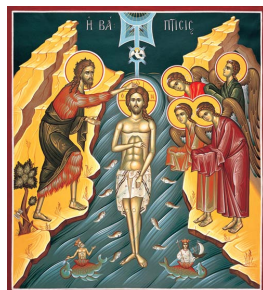
Ἔχει δύο πτυχές:

Ἀφ' ἑνός, ὑπάρχει ἡ **πτυχή τῆς ταπεινώσεως**, στὴν ὁποία ὑπόκειται ὁ Κύριος, καὶ ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸ βάπτισμα.

Ἀφ' ἑτέρου, ἡ **πτυχή τῆς δόξας**, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὴν **ἀνθρώπινη μαρτυρία**, τὴν ὁποία ὁ Πρόδρομος δίνει γιὰ τὸν Ἰησοῦ, καὶ σ' ἓνα ἐπίπεδο ἀπείρως ἀνώτερο, ἡ **θεία μαρτυρία**, τὴν ὁποία ὁ Πατὴρ καὶ τὸ Πνεῦμα παρέχουν γιὰ τὸν Υἱό.

* * *

Θὰ ἐξετάσουμε ἀπὸ κοντὰ καὶ τίς δύο πτυχές· πρῶτα ὅμως, ἄς κρατήσουμε τοῦτο: κάθε *φανέρωση* τοῦ Χριστοῦ, τόσο μέσα στὴν Ἱστορία ὅσο καὶ στὴν ἐσωτερικὴ ζωὴ κάθε ἀνθρώπου, εἶναι *φανέρωση δόξας καὶ ταπεινώσεως ταυτοχρόνως*.

Ὅποιος διαχωρίζει αὐτὲς τὶς δύο πτυχὲς τοῦ Χριστοῦ, κάνει σφάλμα ποῦ διαστρεβλώνει ὅλη τὴν πνευματικὴ ζωὴ.

Δὲν μπορῶ νὰ πλησιάσω τὸν **δοξασμένο Χριστό, χωρὶς τὴν ἴδια στιγμή νὰ πλησιάσω τὸν **ταπεινωμένο Χριστό**· οὔτε νὰ πλησιάσω τὸν Χριστό στὴν **ταπείνωση Του**, χωρὶς τὴν **δόξα Του**.**

Ἄν ἐπιθυμῶ νὰ φανερωθεῖ μέσα μου, μέσα στὴν ζωὴ μου, αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ, παρὰ μόνον ἂν ἀγκαλιάσω Αὐτόν, ποῦ ὁ ἱερός Αὐγουστῖνος μὲ θερμὴ ἀφοσίωση ὀνόμαζε ὁ **ταπεινὸς Χριστός, καὶ ἂν μὲ τὸ ἴδιο σκίρτημα λατρεύσω Ἐκεῖνον ποῦ εἶναι **Θεός, Βασιλεὺς καὶ Νικητής**.**

Νὰ τὸ πρῶτο δίδαγμα τῶν Θεοφανίων.

*** * ***

Ἡ ταπείνωση τῶν Ἁγίων Θεοφανίων συνίσταται στὸ ὅτι ὁ Χριστὸς ὑποβάλλει τὸν ἑαυτό Του στὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ποῦ εἶναι **βάπτισμα μετανοίας**.

Ἐκεῖνος κατ' ἀρχὴν ἀρνεῖται, ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς ἐπιμένει: «Ἄφες ἄρτι οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην» (Μαθ. γ', 13-15).

Χωρὶς ἀμφιβολία, ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ κανένα ἐξαγνισμὸ ἐκ μέρους τοῦ Ἰωάννη, ἀλλὰ τὸ βάπτισμα ποῦ πρόσφερε ὁ Ἰωάννης, αὐτὸ τὸ βάπτισμα τῆς μετανοίας μὲ σκοπὸ τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, *προετοιμάζε* γιὰ τὴν Βασιλεία τοῦ Μεσσία.

Καὶ ὁ Ἰησοῦς, πρὶν νὰ κηρύξει τὴν ἔλευση αὐτῆς τῆς Βασιλείας, θέλησε νὰ περάσει καὶ νὰ κάνει κι ὁ ἴδιος χρῆση ὅλων τῶν *προπαρασκευαστικῶν φάσεων*.

Ἐνῶ ἦταν Αὐτὸς *τὸ πλήρωμα*, θέλησε νὰ ἀναλάβῃ ὅλα ἐκεῖνα ποῦ ἦταν *ἀκόμη ἀτελῆ καὶ ἀσυμπλήρωτα*.

Δεχόμενος ὁμοῦ τὸ Ἰωάνναιο βάπτισμα ὁ Ἰησοῦς, ἔκανε κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ μία ἀπλὴ ἐπιδοκιμασία καὶ ἐπίσημη ἐπικύρωση μιᾶς τελετῆς, πρὶν τὴν μεταβάλλῃ, πρὶν τὴν ἐντάξῃ ὡς ἀτελῆ στὸ τέλειο.

• Αὐτὸς ποῦ ἦταν ἀναμάρτητος, ἔγινε φορέας τῶν ἁμαρτιῶν μας, τῆς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, καί, στὸ ὄνομα ὅλων τῶν ἁμαρτωλῶν, ἔκανε μία δημόσια κίνηση μετανοίας.

Θέλησε ἀκόμη νὰ μᾶς διδάξῃ τὴν ἀνάγκη τῆς μετανοίας καὶ τῆς μεταστροφῆς· πρὶν ἀκόμη πλησιάσουμε τὸ Χριστιανικὸ Βάπτισμα, πρέπει νὰ δεχτοῦμε τὸ *βάπτισμα τοῦ Ἰωάννη*, δηλαδὴ νὰ περάσουμε ἀπὸ μία ἀλλαγὴ νοῦ, ἀπὸ μία ἐσωτερικὴ *καταστροφή*. Πρέπει νὰ ἐπιδείξουμε ἀληθινὴ *συντριβὴ* γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας.

Σὲ ὅ,τι μᾶς ἀφορᾷ, ἡ μετάνοια εἶναι ἡ *ταπεινὴ πλευρὰ τῶν Ἁγίων Θεοφανίων*.

*** * ***

Καὶ ἐδῶ, πρέπει νὰ ὑπερβοῦμε τὸν περιορισμένο ὀρίζοντα τοῦ Ἰω-

άννιου βαπτίσματος, για να θυμηθούμε ότι εμείς είμαστε βαπτισμένοι ἐν Χριστῷ. **Τ**ὸ Χριστιανικό μας Βάπτισμα μᾶς ἔπλυνε και μᾶς ἐξάγνισε. **Κ**ατήργησε μέσα μας τὸ προπατορικό ἀμάρτημα και μᾶς ἔκανε καινή κτίση.

Προφανῶς ἤμασταν παιδιά ὅταν βαπτιστήκαμε. **Ἡ** χάρη τοῦ Μυστηρίου ὑπῆρξε ἢ θεία ἀνταπόκριση ὄχι στοῦ δικό μας προσωπικό αἴτημα, ἀλλὰ στήν πίστη ἐκείνων ποὺ μᾶς ὁδήγησαν στοῦ βάπτισμα και στήν πίστη ὁλόκληρης τῆς Ἐκκλησίας ποὺ μᾶς ἀναδέχθηκε.

Ἡ βαπτιστική λοιπὸν αὐτὴ χάρη ὑπῆρξε, κατὰ κάποιο τρόπο, προσωρινή και ὑπὸ προϋποθέσεις: μεγαλώνοντας και ἀποκτώντας συνείδηση τῶν πραγμάτων, **θὰ ἐπικυρώναμε μέσα ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη ἐπιλογή μας τὴν πράξη τοῦ Βαπτίσματος μας.**

Τὰ Ἅγια Θεοφάνια εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἡ ἑορτὴ τοῦ Βαπτίσματος, ὄχι μόνον τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ και τοῦ δικοῦ μας.

Εἶναι μία θαυμαστὴ εὐκαιρία νὰ ἀνανεώσουμε τὸ πνεῦμα τοῦ Βαπτίσματος ποὺ δεχθήκαμε και νὰ ἀναζωπυρώσουμε τὴν Χάρη, τὴν ὁποία μᾶς ἐπιδασίλευσε.

Διότι, ἡ χάρη τῶν Μυστηρίων, ἀκόμη κι ἂν διακοπεῖ ἢ ἀνασταλεῖ λόγω τῆς ἀμαρτίας, μπορεῖ νὰ ἀναβιώσει μέσα μας, ἐὰν στραφοῦμε και πάλι εἰλικρινὰ πρὸς τὸν Θεό.

Στὴν σημερινὴ Ἑορτὴ τῶν Ἁγίων Θεοφανίων, ἂς ζητήσουμε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ μᾶς λούσει και πάλι, πνευματικά, ὄχι μὲ τὴν ὑλικὴ ἔννοια, στὰ νερὰ τοῦ Βαπτίσματος μας.

Ἄς βυθίσουμε ἐκεῖ τὴν παλιὰ ἀμαρτωλὴ μας φύση, διότι τὸ Βάπτισμα εἶναι ἕνας **μυστικὸς θάνατος.**

Ἄς διασχίσουμε τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα ποὺ χωρίζει τὴν **αἰχμαλωσία** ἀπὸ τὴν **ἐλευθερία** και ἂς βαπτιστοῦμε μαζί μὲ τὸν Ἰησοῦ στὸν Ἰορδάνη, γιὰ νὰ καθαριστοῦμε, ὄχι ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Ἰωάννη, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο.

□

(*) Βλ. <http://orthodoxfathers.com/logos/Theophaneia>. Ἐνὸς Μοναχοῦ τῆς Ἀνατολῆς (Lev Gillet), Ἑγεννήθη ὁ Χριστός, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», 2009. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.

■ Τὰ **Θεοφάνια** ἢ **Θεοφάνεια**; Προτιμότερα γραφῆ με -ι (πρβλ. τὰ **Ἐπιφάνια**, τὰ **Ἰσθμια**, τὰ **Πύθια**. ● **Ὡστόσο**: ἢ **θεοφάνεια** (ἐκ τοῦ ἐπιθ. ὁ θεοφανής). Πρβλ. ὁ διαφανής → ἢ **διαφάνεια**· ὁ ἐπιφανής → ἢ **ἐπιφάνεια**.